

אמנת ההורות המשותפת

זכותו של כל ילד לגדול בסביבה משפחתית וחמה, להיות מוקף באהבה ובתמיכה של שני הוריו, בני משפחתו והחברה כולה. זכותו של הילד לקשר קרוב עם שני הוריו היא מהיסודיות שבזכויותיו, זכות המוגנת על ידי האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד משנת 1989, שהתקבלה באו"ם ואומצה על ידי מדינת ישראל. לאור זכות זו, חובתם של שני ההורים לגלות הורות פעילה, להתחלק במטלות גידול הילד ובהנאות ממנו, ולהיות נוכחים כשהוא זקוק להם. זכות הילד היא גם חובתה של המדינה לכבד את האחריות ההורית של שני ההורים כאחד, לאפשר את מימוש זכויותיהם ולאכופ את חובותיהם כלפי הילד.

מהי הורות משותפת (Shared Parenting)

- הורות משותפת היא תפיסת העולם לפיה טובת הילד מחייבת חלוקת האחריות ההורית בין שני ההורים ומעורבות של כל אחד מהם בכל היבט של חיי ילדיהם.
- אחריות הורית היא כלל הזכויות, החובות והסמכויות שיש להורה כלפי ילדו. האחריות ההורית נוצרת עם לידת התינוק והיא מחייבת את שני ההורים בין אם הם נשואים, גרושים, פרודים או מקיימים זוגיות מכל סוג שהוא.
- חובתם - וגם זכותם - של שני ההורים לגדל את ילדם, לטפל בו, לחנך אותו, לשמור עליו ולשאוף לאושרו, ולאפשר זה לזה לממש את אחריותם ההורית.

טובת הילד

- לפי תפיסת ההורות המשותפת, טובת הילד וזכויותיו עומדות במרכז שיקול הדעת בכל החלטה בעניין הילד.
- טובת הילד מחייבת קשר יציב וקבוע עם שני ההורים, להוציא מקרים בהם אחד ההורים גורם לו נזק מוכח.
- הילד אינו בילוי וגם לא נטל, אלא אדם בעל זכויות, שהאחריות לו ולזכויותיו מוטלת על שני הוריו.

חלוקת האחריות ההורית

- הורות משותפת מאפשרת לשני ההורים לקיים את הורותם.
- הורות משותפת מאפשרת לכל אחד מההורים לתרום לבניית אישיותו ולקידום הישגיו של הילד.
- הורות משותפת נותנת לשני ההורים הזדמנות שווה לקריירה ולפיתוח אישי.

חלוקת האחריות ההורית היא ערך הנכון לכל הורה בכל מצב, ערך שיש להנחיל לכל אדם מינקות, כחלק מחינוך לזכויות האדם ולתפיסת השוויון בין בני האדם.

הורות משותפת, הלכה למעשה

- שני ההורים צריכים לקבל במשותף החלטות בכל היבט של חיי הילד, ובראשם חינוכו, בריאותו וכלכלתו.
- שני ההורים אחראים לילד בכל הכרוך בקשר עם גורמים חיצוניים כמו מערכת החינוך, מערכת הרווחה, מערכת הבריאות, מערכת אכיפת החוק ועוד.
- על שני ההורים מוטלת החובה להתחלק במטלות הכרוכות בטיפול בילד.
- על שני ההורים להתחלק בזמן-ההורות עם הילד: לבלות עמו בסביבה ביתית, להשתתף בפעילויות היומיומיות, המשפחתיות והחברתיות.
- אם נפרדו ההורים, עליהם להקפיד על שמירת ערוץ תקשורת ענייני ביניהם, שיאפשר להם לקבל החלטות משותפות בנוגע לילד, להתחלק באחריות ההורית ולקיים הורות משותפת.

מחויבות להורות משותפת

תמיכה באמנת ההורות המשותפת משמעה מחויבות לעקרונות שפורטו לעיל וליישומם בפועל:

- אמנת ההורות המשותפת בין הורים לילדם מסמלת את מחויבותם לעשות כל שביכולתם כדי לקיים את אחריותם ההורית כלפיו וכדי לאפשר לילד קשר יציב וקבוע עם כל אחד מהם.
- אמנת ההורות המשותפת בין ההורים לבין עצמם מסמלת את מחויבותם לטובת הילד, לחלוקת האחריות ההורית ולהכרה הדדית בזכותו של כל אחד מהם להורות פעילה ולהתפתחות אישית ומקצועית.
- אמנת ההורות המשותפת בין המדינה לאזרחיה מסמלת את התחייבותה ליישם את כללי האמנה הבינלאומית לזכויות הילד, לשמור על זכויות הילד ועל חובות וזכויות הוריו, להטמיע את תפיסת ההורות המשותפת במערכות השלטון הקשורות בילד ולאכופ את ביצוע הכללים על מי שמעשיו או מחדליו עלולים לפגוע בילד ובזכויותיו.
- אמנת ההורות המשותפת בין גורם יעוץ וטיפול מקצועי (עורך דין, פסיכולוג, מגשר, עובד סוציאלי וכדומה) להורה מסמלת את מחויבותו לדאוג בראש ובראשונה לזכויות הילד ולטובתו, להעניק את מיטב היעוץ בהתבסס על האמנה הבינלאומית לזכויות הילד, להביא לידיעת ההורה את חשיבותו של קשר יציב וקבוע של הילד עם שני הוריו ולעודדו לחלוק את האחריות ההורית עם ההורה האחר.